

BARWNIKI I PIGMENTY	N O R M A B R A N Ź O W A	BN-80
	Rozjaśniacze optyczne Oznaczanie trwałości na pranie	6045-50
		Zamiast ¹⁾
		Grupa katalogowa 1029

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest oznaczanie trwałości rozjaśniaczy optycznych, przeznaczonych do rozjaśniania wyrobów włókienniczych, na działanie roztworu mydła przy praniu w temperaturze 40°C lub mydła i sody przy praniu w temperaturze 60 i 95°C .

1.2. Zakres stosowania metody. Metodę stosuje się do oznaczania trwałości rozjaśniaczy optycznych przeznaczonych do włókien celulozowych, poliamidowych, poliestrowych, poliakrylonitrylowych oraz do środków piorących.

1.3. Określenia - wg BN-72/6045-23.

2. OZNACZANIE

2.1. Zasada metody. Próbkę tkaniny testowej rozjaśnioną optycznie badanym rozjaśniaczem, użytym w ilości odpowiadającej jego dawce maksymalnej, poddaje się działaniu roztworu piorącego, płucze i suszy. Obniżenie intensywności rozjaśnienia próbki ocenia się wzrokowo przez porównanie ze skalą rozjaśnień.

2.2. Aparatura, przyrządy i materiały.

- a) Płyty szklane lub ramki do suszenia próbek.
- b) Skala rozjaśnień do oceny trwałości sporządzona wg BN-77/6045-08 p. 2. 4. 2 lub BN-73/6045-29 p. 2. 4. 2.
- c) Tkanina testowa przygotowana wg BN-77/6045-08 p. 2. 2.
- d) Urządzenie do prania mechanicznego, dające równoważne wyniki z urządzeniami takimi, jak: Wash Wheel zaprojektowany przez Society of Dyers and Colourists, Launder-Ometer zaprojektowany przez American Association of Textile Chemists and Colourists lub Linitest firmy Original Hanau.

2.3. Roztwory

- a) Roztwór mydła zawierający w 1 dm^3 5 g płatków mydlanych wg PN-68/C-77058.

¹⁾ BN-69/6045-06; BN-73/6045-24; BN-76/6045-39; BN-76/6045-43

b) Roztwór mydła zawierający w 1 dm^3 5 g płatków mydlanych wg PN-68/C-77058 i 2 g czystego bezwodnego węglanu sodowego.

Do przyrządzania roztworów stosować wodę destylowaną.

2.4. Przygotowanie próbek do badań. Z tkaniny testowej wg 2.2 c) rozjaśnionej optycznie badanym rozjaśniaczem wg BN-77/6045-08 p. 2. 4. 2. 7 lub BN-73/6045-29 p. 2. 4. 2. 7 i oznakowanej nr 5 wyciągnąć trzy próbki o wymiarach $10 \times 4\text{ cm}$ każda.

2.5. Wykonanie oznaczania. Próbkę przygotowaną wg 2.4 umieścić w naczyniu urządzenia do prania mechanicznego wg 2.2 d) i dodać tyle roztworu środka piorącego uprzednio ogrzanego do wymaganej temperatury, aby krotność kąpieli wynosiła 1:50. Rozróżnia się następujące metody prania:

- a) pranie lekkie przeprowadzić w temperaturze $40 \pm 2^{\circ}\text{C}$ w ciągu 30 min, stosując roztwór mydła wg 2.3 a),
- b) pranie średnie przeprowadzić w temperaturze $60 \pm 2^{\circ}\text{C}$ w ciągu 30 min, stosując roztwór mydła wg 2.3 b),
- c) pranie ciężkie przeprowadzać w temperaturze $95 \pm 2^{\circ}\text{C}$ w ciągu 30 min, stosując roztwór mydła wg 2.3 b), (pranie ciężkie przeprowadza się tylko dla włókna celulozowego). Po upływie 30 min próbkę praną metodą a), b) lub c) wyjąć, wypłukać w zimnej wodzie destylowanej, następnie płukać w ciągu 10 min w zimnej, bieżącej, pitnej wodzie wodociągowej, po czym próbkę odżąć i po rozprostowaniu na płycie szklanej lub rozpięciu na ramce, suszyć w temperaturze pokojowej bez dostępu światła.

W przypadku zgody zainteresowanych dopuszcza się pranie ręczne w następujący sposób: próbkę przygotowaną wg 2.4, ciągle mieszając, poddać działaniu środka piorącego w odpowiedniej temperaturze w ciągu 30 min, przy krotności kąpieli 1:50 (w miarę odparowywania wody roztwór uzupełnić wodą destylowaną). Przy mieszaniu ręcznym próbkę co 2 min przeciskać do ścianek lub do dna naczynia przeciskiem szklanym o spłaszczonym końcu, nie wyjmując jej z roztworu. Dalej postępować, jak przy praniu mechanicznym.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Organicznego ORGANIKA
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Organicznego ORGANIKA dnia 2 maja 1980 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1981 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 14/1980 poz. 57)

2.6. Ocena trwałości rozjaśniacza. Osłabienie intensywności rozjaśniacza badanej próbki i zmianę jej odcienia ocenić wg BN-77/6045-08 p. 2.6 przez porównanie ze skalą rozjaśnień wg 2.2 b.)

2.7. Podawanie wyników. Wyniki podawać zgodnie z BN-77/6045-08 p. 2.6. W przypadku prania ręcznego wyniki oznaczania uzupełnić stwierdzeniem, że pranie wykonano ręcznie.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa.

BN-72/6045-23 Rozjaśniacze optyczne. Nazwy i określenia

2. Normy związane

PN-68/C-77058 Przetwory tłuszczowe, Płatki i nitki mydlane

BN-73/6045-29 Rozjaśniacze optyczne do środków piorących. Oznaczanie trwałości rozjaśniaczy. Zasady ogólne

BN-77/6045-08 Rozjaśniacze optyczne dla włókiennictwa. Oznaczanie trwałości rozjaśniaczy. Zasady ogólne

3. Autorzy projektu normy - mgr inż. Ewa Higersberger, mgr inż. Wojciech Żołędziowski, mgr Alina Dąbrowska - Instytut Przemysłu Organicznego, Warszawa.